

EESTI POLITSEILEHT

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 2 (160)

10. jaanuaril 1925 a.

V. aastakäik.

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval
 Tellimise hind: aastas Mk. 1000.—
 poolaastas 500.—
 weerandaastas 250.—
 Siseministeeriumile alluvaltele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
 aastas Mk. 800.—
 poolaastas 400.—
 weerandaastas 200.—
 Üksik nummer maksab Mk. 25.—
 Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Awatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103.
 Kuulutuste hind:
 1/1 lehek. Mk. 4000.— 1/4 lehek. Mk. 1000.—
 1/2 " " 2000.— 1/8 " " 500.—
 1/3 " " 1350.— 1/16 " " 250.—
 Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
 Lehe eesküljel 750/o, tekstis 100/o kallim.
 Adressi muutmise 10 mk.
 Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksew arwe Eesti panga Tall. osak. nr. 543.

Sisu: 1) P. Kollin, Kawatsetaw arwepidamine warustuse arwestamise alal politseiasutustes. 2) Georg Popow, Tsheka, teine walitsus Nõukogude Wenemaal. 3) A. Liit, Kuritegude jälgimine. 4) Ametlik osa. 5) Wäljamaalt. 6) Kuulutused.

Kawatsetaw arwepidamine warustuse arwestamise alal politseiasutustes.

P. Kollin.
 (Lõpp.)

III. Arwepidamine ja aruandmine.

15) Politsei ülema kantseleis peetakse järgmised raamatud:

a) Wararaamat — lahtrisüsteemiline, milles arwestatakse kõik materjalid, nagu: riidematerjaal, walimis warustus, kaitseriistad, laskemoon, hobuste moon, kütte- ja walgustusained, määrimise ained, päewapildistamiseks tarwisminewad materjalid jne.

b) Warustustsaajate isikute raamat — milles arwestatakse warustus, mis ametnikkudele ja teenijatele kandmiseks wälja antakse.

c) Kantselei materjaali arwestamise raamat.

Märkused: 1) Raamatute worimid töötab wälja politsei peawalitsus ja saadab

asutustele wälja. 2) Politsei ülema aruandmise järele võib b. all tähendatud raamat ka jaoskonnas pidada, kuid mitte kahekordselt, s. o. pol. ül. kantseleis ja jaoskonnas.

16) Wararaamat jaotatakse järgmistesse osadesse:

a) Riidematerjaali arwe — selles arwestatakse kõik materjaal, mis riiete valmistamise otstarbel muretsetakse ja nende valmistamiseks tarwitatakse. Sissetulekuks kantakse: peawalitsusest saadud materjaal — nõudmise täiendele põhjal; ostetud materjaal — arwe ehk komisjoni akti põhjal. Wäljaminek: Riiete valmistamiseks äratarwitatud materjaal — komisjoni akti põhjal, mis peawalitsuse ülema poolt kinnitatud. Kui materjaal wälja antakse

walmistamata näol jagamiselehe järele (waata p. 10), siis jagamiselehe põhjal.

b) Uue warustuse arwe. — Siin arwestatakse walmisriided, jalanõud, rakmed, ametimärgid, wihmakuued jne. Sissetulekuk's kantakse: Kui riided ühiselt walmistatakse (waata p. 9) — peawalitsuse ülema poolt kinnitatud akti põhjal. Kui materiaali jagamiselehe järele wälja antud ja riided ise õmmelda lastakse, siis jagamiselehe lõpus olewa kokkuwõtte järele (waata p. 10). Wäljaminekuk's: Ametnikkudele kandmiseks wäljaantud warustus, nende allkirjade põhjal warustustsaajate isikute raamatus. Kui aga warustustsaajate isikute raamat jaoskondades peetakse — jaoskonna ülema nõudmise ja wastuwõtja allkirja põhjal (waata p. 11).

c) Wana warustuse arwe. — Selles arwestatakse ametnikkudel tagasi saadud warustus: Sissetulekuk's: Asjad, mis ametnikkudel tagasi saadakse — warustustsaajate isikute raamatus tehtud märkuste põhjal. Lahtris „märkused“ tuleb tähendada warustustsaajate isikute raamatu leheküljel, et kergesti kontrolleri saaks, kas kõik asjad, mis tagasi antud wana warustuse arwel, sisse kantud. Wäljaminekuk's: Kui warustus uuesti kandmiseks wälja antud — samuti nagu uue warustuse arwe wäljaminekud. Kui wana warustus uuesti wäljaandmiseks ei kõlba, siis komisjoni akti põhjal, mille alusel need ära müüdid ehk häwitatud.

d) Kaitseriistade ja laskemoona arwe. — Selles arwestatakse kõik kaitseriistad ja laskemoon. Et kaitseriistad arwuliselt ja hinnaliselt arwestatakse inwentaari raamatus, siis on siin nende arwestamine mõeldud ainult selleks, et näidata nende üldist seisu. Kaitseriistad kirjutatakse sissetulekuk's inwentaari raamatus olewate andmete põhjal; wäljaminekuk's — mis praegu ametnikkude käes tarvitada ja edaspidi wälja antakse ehk arwelt maha kustutatatakse. Laskemoon kantakse: sissetulekuk's: ülejääk 1. I. 1925 a. endise raamatu järele ja juuretulek ülaltähendatud korras. Wäljaminekuk's: samuti warustustsaajate isikute raamatus olewate andmete põhjal. Edaspidisel laskemoona wäljaandmisel, s. o. kui ametnikule seda wälja antakse selle asemele, mis tema poolt ära tarwitatud ja politsei ülema resolutsiooni põh-

jal arwelt maha kustutatud, tuleb laskemoona saaja ametniku käest eraldi paaberil allkiri wõtta, mille põhjal need sellest raamatust wäljaminekuk's kirjutatakse. Sellega on siis ära hoitud warustustsaajate isikute raamatus mitmekordsete sissekannete tegemine padrunite äratarwitamise ja nende uuesti wäljaandmise suhtes.

e) Igasuguse materiaali arwe. — Siin arwestatakse kõik materiaolid, nagu: puud, petrooleum, elektrilambi pirnid, bensiin, masinaõli, seep, kus hobused olemas — hobuste moon, päewapildistamise otstarbel tarwitatawad materiaolid jne. Sissetulekuk's: nende muretsemise kordadel — arwete ja aktide põhjal. Wäljaminekuk's: tarwiduse järele, kas 1 kord kuus ehk 2—3 korda aastas wastawate aruannete põhjal, silmas pidades kinnitatud normisid, kus need olemas.

Märkus: Kaitse- ja kriminaalpolitsei asutustes a, b ja c tähendatud arweid ei awata seal, kus sarnast warustust ei ole. Igasuguse materiaali arwet võib seal, kus rohkem materiaaliüksusi olemas, kahte ehk kolme ossa jagada. Näit. päewapildistamise materiaalidele tuleb eraldi arwe awada.

17) Warustustsaajate isikute raamat. Siin on arwel kõik warustus, kaitseriistad, laskemoon, rakmed jne., mis riigi omandus ja ametnikkude käes tarvitada. Sissekanded tehakse warustuse wäljaandmise korral, mil ka ametnik kwiteerib nende wastuwõtmise üle. Märkused asjade mahakustutamise üle, kandetähtaja möödumisel, tehakse isiklikult asutuse juhataja poolt, kelle wastutusel raamat peetakse.

18) Kõik p. 15. tähendatud raamatud rewideeritakse politsei ülema poolt määratud komisjoni läbi iga kuu 1—6 päewal möödalanud kuu eest. Komisjoni akt saadetakse politsei ülemale, kes wõimalikkude puuduste kõrvaldamiseks korralduse teeb. Kui ette on tulnud kuritarwidusi, siis tuleb sellest ette kanda peawalitsusele, juure lisades komisjoni akti.

19) Kui ametnik ühe politseiüksuse teenistusest üle wiiakse teise üksusse, siis tuleb temal ka kandmiseks wäljaantud warustus kaasa wiia. Asutuses, kust ametnik üle wiiakse, täidetakse warustustsaajate isikute raamatus olewate and-

mete põhjal warustuse leht 2 eksemplaaris ja saadetakse asutusele, kuhu ametnik üle viidi. Viimase asutuse juhataja kontrollleerib, kas warustuse lehes tähendatud asjad juuretuli ajal ametnikul olemas, ning võtab need asjad arwele. Teine eksemplaar warustuse lehest saadetakse kinnitatult tagasi ning selle põhjal kustutatakse asjad arwejt maha.

20) Kantselei materjaali raamat: Kantselei materjaali arwestamise raamatuks võib tarwitada harilikku konto-korrent raamatut. Siin awatakse igat sorti kantselei materjaali peale eraldi lehekülg. Ostetud materjaal kirjutatakse sissetulekuks arwe põhjal. Väljaminekuks — tarwitamiseks väljaantaw materjaal allkirja vastu selles samas raamatus.

Näitus:

Joontega paber.

Aeg	Kellelt ostetud ehk kellele välja antud	Sissetulek	Väljaminek	Allkiri wastuwõtmise üle
3. I. 25	Karl Lemberg'ilt	3 riisi		
4. I. 25	I jsk. ülemale		2 riisi	(allkiri)

21) Wararaamatu dokumendid korraldatakse ühte kausta kronoloogilises järjekorras, nende sissetuleku kuupäewa järele. Dokumentidele kirjutatakse märkusena peale lehekülje number, kuhu muretsitud asjad sisse kantud ehk kus maha kustutatud.

22) Iga aasta detsembri kuu krediitide

ja awanside aruandele lisatakse juure aruanne 2-es eksemplaaris igasuguste materjaalide muretsemise ja äratarwitamise üle järgmise wormi järele:

Järje nr. nr.	Materjaali nimetus	Ülejäak eelmisest aast.	Juuretulnud	Äratarwitat.	Ülejäak 1. I — 192 a.
	Näitus:				
1	Puud jne.	2 j. s.	14 j. s.	15 j. s.	1 j. s.

Sellesse aruandesse ei tule sisse wõtta: a) riiete walmistamiseks saadud materjaal, b) walmis warustus, c) kaitseriistad ja laskemoon ning d) kantselei materjaal. Aruandele tulewad juure lisada järgmised tõendused: a) ära kirjad komisjoni aktidest küttekohdade (ahjude ja pliitade) arwu üle ja b) õiendus, mitme päewa peale on välja antud hobuste moonu.

Üks eksemplaar sellest aruandest jääb peawalitsusele, kuna teine ühes eelpool nimetatud dokumentidega riigikontrolli tsiwiil-osakonnale saadetakse.

23) Kui käesolewas kawas tähendatud kord maksma pannakse, jäetakse peawalitsuse ülemale käsukirjadega ettekirjutatud järgmiste raamatute pidamine ära: 1) warustuse raamat, 2) kaitseriistade ja laskemoona raamat, 3) sõjariistade nimekirja raamat, 4) kaitseriistade teenistuse leht ja 5) dokumentide registreerimise raamat. Peale selle kaotab oma maksuse senini maksew waranduse arwestamise kord, peale inwentaari raamatu.

Tsheka, teine walitsus Nõukogude Wenemaal.

G. Popow.

Lähemal ajal ilmub Saksamaal tuntud ajakirjaniku Georg Popowi sulest uus raamat praeguse Wenemaa olude kohta: „Tsheka riik riigis. Läbielamised Moskwas“, milles autor peale isikliste huwitawate läbielamiste Wenemaal enamlaste wangina üldse tsheka tegewuse kohta (keda Popow nimetab „punaseks inkwitsiooniks“) piltliku ülewaate annab. Toome siinkohal wäljawõtte ilmuwast raamatust.

Mis on tsheka? Tema on poliitiline salapolitse. Ja selles ei ole midagi ise-

äralikku. Selle üle waielda ei tasuks wae- wa; igas riigis on poliitilised walweasutused olemas. Inglismaal on oma „Scotland Yard“, Prantsusmaal oma „sûreté“, Ameerikal oma „secret service“ jne. Kõigil neil asutustel on natuke sarnadust tshekaga ja ümberpöördukt. Kuid ainult wäike sarnadus. Viimane seisab sellés, et tsheka, nagu tähendatud asutusedki, ka poliitilist politseiteenistust toimetab. Sellega ei lõppe aga weel tsheka ülesanded. Tema tähtsus Wenemaal maksuwa riigikorra juures on hoopis, hoopis suurem kui

lihtsate poliitiliste politseiasutuste tähtsus kodanlikes riikides, kellel midugi mõista tshekaga selles mõttes midagi ühist pole.

Tsheka on meie aja Wenemaal teatava walitsemisüsteemi väljendus. Tema mängib suuremat osa kui kolme saja aasta eest inkwiitsioon Hispaanias, kui saja kolmekümne aasta eest „Comité du Salut Public“ Prantsusmaal ja mitte liig kaua aja eest „Ohranka“ tsaristlisel Wenemaal. Selle peale vaatamata seisame meie huwitawa nähtuse ees, et vaatamata ennenägemata wõimu peale, mis tsheka käes, paljud pea midagi temast ei tea.

Tsheka on selle asiaatliku waimu kandja, mis ühenduses Lääne-Euroopa marksiismiga selle imeliku üksuse on moodustanud, mis praegust sowjetide Wenemaad iseloomustab. Mõnede iseäralduste peale vaatamata, ei olnud wanal Wenemaal kunagi nii palju awalikka Asia tundemärke, kui meie aja Moskoowial. Ja mitte wähest wastutust ei kannu tsheka selle asiaatlikuks muutumise eest, mis praegust Wenemaad karakteriseerib.

Tänapäew on Nõukogude walitsus peaaegu kõikide maade poolt tunnustatud, paljude riikidega on tema kaubanduslepinguid sõlminud, wäga paljudete suurettewõtjatele kontsessioone annud jne. Kuid mis meie näeme? Kas on wõimalik tagajärjerikast Wene ja Euroopa wähest kaubandusarenemist ja tõsist koostöötamist konstateerida? Sugugi mitte. Ja miks mitte? Sellepärast just, et Wenemaal kaks walitsust olemas on: üks Kremli ja teine Lubjankal! Nõukogude walitsusega Kremli on riigid täpseid lepinguid sõlmitud, kus kõik juhtumised ettenähtud on. Aga tsheka olemasolemisega ei ole rehkendatud, kuna wiimane kõiki sõlmitud teoreetilist kokkuleppeid Nõukogude Wenemaa ja wäljamaa wahel wõib nurja ajada ja seda ka tegelikult teeb. Waatamata lepingute ja de-jure tunnistamiste peale on Wenemaale sõitwate ja Wenemaaga kauplejate kaupmeeste arw weel õige wäike. Mispärast? Sellepärast, et kõikide maade ärimeestel hästi arenenud instinkt on nende maade seisukorra kohta, kellelega soowitakse ärilisse ühendusse astuda. Ning Wenemaa olukorra sisse ei ole neil palju usku. Nemat aga ei tunne nähtawasti ise oma umbusalduse tõsist allikat. See olgu neil otsekohe ära tähendatud: teine Wene walitsus, Kremli kõrwalwalitsus, tsheka, on peajasalikult wastutaw omawoli, olude

ebakindluse ja wõimatuse eest Wene-maaga kaubelda. Likwideeritagu tsheka — ja peatakistus, mis praegu äriajamist Wenemaaga paraliseerib, on kõrwaldatud.

Tsheka esialgne nimetus oli: „Ülewenemaaline erakorraline komisjon rahwakomissaride nõukogu juures wõitluseks wasturewolutsiooni, spekulatsiooni ja sabotaashi vastu“. Oma rahutõutawa, teoreetilise nimetuse peale vaatamata algas see komisjon warsti werist reaalist walitsemist Wenemaa üle. Tema sai õige ruttu populaarseks ja teda hakati rahwasuus warsti lühidalt erakorraliseks komisjoniks nimetama, s. o. „tshreswytshainaja kommissija“, millest siis teatawasti „tsheka“ tekkis.

Erakorralise komisjoni tekkimislugu on järgmine: kui enamlased 28. oktoobril 1917 aastal Wenemaal wõimu oma kätte haarasid, walisid nemad walitsuskeskkohtaks suuruse ja solidsuse poolest wäljapaistwa hoone — „Smolny institudi aadeli soost tütarlastele“ Peterburis. Enamlased ei olnud esimestel kuudel kindlad oma wõimu peale ja kindlustasid ennast selles majas hästi, tahtes ennem seal surra, kui alla anda.

7./20. detsembril 1917 aastal awaldati dekreet tsheka asutamise kohta. Tema kõlab järgmiselt: „rahwakomissaride nõukogu otsustab asutada erilist komisjoni nime all: ülewenemaaline erakorraline komisjon rahwakomissaride nõukogu juures wõitluseks wasturewolutsiooni, spekulatsiooni ja sabotaashi vastu ja kinnitab käesolewa akti“. Järgnewad lähemad juhtnöörid ja määrused. Surmanuhtlus ei olnud esialgu kõrgema karistusena ette nähtud. Kuid selle peale ei pannud Dsershinski, tsheka ülemjuhataja, suuremat rõhku: tema käsualustel polnud otuste täidewõimiseks kirjalikka wõlutusi waja. Kahtlustatud? Seinä ääre! Tähtis oli neile „piiramata wõimu piiramine“. Sellest kõneleb tsheka kohta käiwate määruste § 1: „Erakorralise komisjoni ülesandeks on Wene riigi terwel maalal kõiki wasturewolutsioonilisi ja saboteerimise katseid ja tegusid nurja ajada ja likwideerida, ükskõik kelle poolt nemad ka ette ei wõeta!“

Esimesed tshekistid olid wäiksemalt osalt kommunistid, kelledele keskkomitee tänu partei distsipliinile k ä s u andis tsheka teenistusse astuda; suuremalt jaolt olid nemad endised tsaariaegsed sandarmid ja

salapolitseinikud, kelle juba äraproovitud teenusteta ka uus „proletaariline ohranka“ läbi saada ei arwanud. Need turnedad ohranka-kangelased astusid — rõõmus, et elu suutsid päästa — suure agarusega eilaste waenlaste teenistusse. Hea meelega pühendasid nemad oma uusi leiweisasid tsaristlike agentide süsteemi saladustesse ja wõisid pea selle üle rõõmustada, et õpilased oma õpetajatest mõne aja pärast kaugele ette jõudsid. Ühiselt wõtsid nemad sadasid ja tuhandeid salaagenti teenistusse ja õpetasid neid ning lõid selle süsteemi, mis praegu wõrguna üle terve Wenemaa ulatub.

Kui Nõukogude walitsus 12. märtsil 1918 a. Moskwa kolis, sõitis Dersshinski järele. Nüüd muutis tema Kremli kindluseks, samasuguse wahtide ja salakuulajate süsteemiga, mis tema juba Smolnys kord tarwitanud oli. Dersshinski jäi ülewenemaalise tsheka, n. nim. „Wetshe-ka“ juhiks, mille asukohaks sellest ajast saadik Lubjanka-uulits Moskwas sai. Siin asutas tema weel Moskwa tsheka, n. nim. „Em-tshe-ka“. Mõlemaid koos hakkas rahwa suu warsti lühidalt „Lubjankaks“ nimetama uulitsa järele, kus nemad asusid. Peterburi tsheka, n. nim. „Pe-tshe-ka“ asus Gorohowaja uulitsale ja teda hakati „Gorohowaja“ks“ nimetama. Tema ette otsa asus Uritzki, Peterburi õueseltskonna purustaja. Ainult mõni kuu tegutses tema Peterburis, kuid sellest ajast jätkus, et õitsewat suurlinna igawaks surnuaiaks muuta. Tema nimega on tshekawalitsemise esimene ajajärk tihedalt seotud.

Esimene periood kestis kaheksa kuud,

s. o. 20. detsembrist 1917. a. kuni 17. augustini 1918. a., kus sotsalist Kannegiesser tapmise katse Uritzki kallale toime pani, mille tagajärjel wiimane ka hukka sai. Ei ole mingit kahtlust, et alles selle esimese ajajärgu möödumisel punane terror täielikult walitsema hakkas. Kuid oleks ekslik arwata, et tsheka esimese kaheksa kuu jooksul tegewuseta oleks olnud. Tähen-datud perioodi kohta on wõimalik ohw-rite, s. o. ametlikult mahatapetute arwu kaunis kindlalt ära tähendada, sest siin lähewad kommunistide ja antikommunistide andmed peaaegu ühte: detsembrikuust 1917. a. kuni septembrikuuni 1918. a. on Peterburis umbes 900 ja muul Wenemaal umbes sama palju inimesi hukatud, see on enamlaste rewolutsiooni esimene bilans.

Kuid enam põlataw, kui üksikud mahalaskmised ja kui massilised inimeste tapmised, on süsteem. Tahaksin ainult pantwangide instituudi peale tähelepanu juhtida, mis tsheka poolt juba 1918 aastal wälja mõeldi ehk õigemini keskaja pimedama-dest aegadest päewawalgele toodi. Tsheka wangistab sada, kakks sada, kolm sada ehk rohkem täitsa stüütuid mehi, naisi ja lapsi, asetab neid Lubjanka keldriruumidesse ja teadustab, et nemad pantwangid on, s. o. et neid kõiki mahalastakse, kui keegi peaks julgema kellegi juhtiwa nõukogude jõu elu kallale kippuda. Emad ja naised peetakse pantwangidena nii kaua kinni, kuni pojad ja mehed wabatahtlikult ennast tsheka kätte toimetawad. Pantwangide süsteemi peale waatab tsheka ka täna weel kui ühe tähtsama teguri peale oma wõimu kindlustamiseks Wenemaal.

Kuritegude jälgimine.

A. I. lit.

(39 järg.)

Iseäralised tundemärgid isikut selgitamas.

Mõnikord awitawad mõnesugused keha küljes leiduwad iseäralised tundemärgid nimesalgaja isikut lähemalt walgustada. Nendest oleks nimetada:

a) Elukutse märgid kätel. Kätt waadeldes (katsudes) wõime ilma pikema jututa wahet teha kōwa, kareda töömehhe käe ja pehme, hoolitsetud käe wahel, mille omanik kehalisest tööst kaugemal seisab. Juba see ainsamgi wõimalus tähendab mõnikord wäga palju. Peale selle on enamasti silmatorkawalt walged —

möldri, pagari, lubja- ning tsingitöölise käed:

siniseks wärwitud — wärwija käed;

mustaks wärwitud — söetöölise, ahjukütja (ettewõtetes), sepa ja lukusepa käed;

punased ehk rohelistes — maalri ja wärwiwabriku töölise käed;

pruunid ja kollased — parkali ja tislari sõrmeotsad ja sõrmeküüned.

Mõned elukutsed tekitawad kätenahal, wastawalt tööriistade tarwitamise wiisile, omapärased kümmud, milliseid lähemal sil-

lihtsate poliitiliste politseiasutuste tähtsus kodanlikes riikides, kellel muidugi mõista tshekaga selles mõttes midagi ühist pole.

Tsheka on meie aja Wenemaal teatava valitsemisüsteemi väljendus. Tema mängib suuremat osa kui kolme saja aasta eest inkwiitsioon Hispaanias, kui saja kolmekümne aasta eest „Comité du Salut Public“ Prantsusmaal ja mitte liig kaua aja eest „Ohranka“ tsaristlikel Wenemaal. Selle peale vaatamata seisame meie huvitava nähtuse ees, et vaatamata ennenägemata võimu peale, mis tsheka käes, palju pea midagi temast ei tea.

Tsheka on selle asiaatliku waimu kandja, mis ühenduses Lääne-Euroopa marksisimiga selle imeliku üksuse on moodustanud, mis praegust sowjetide Wenemaad iseloomustab. Mõnede iseäralduste peale vaatamata, ei olnud wanal Wenemaal kunagi nii palju awalikka Asia tundemärke, kui meie aja Moskoowial. Ja mitte wähast wastutust ei kanna tsheka selle asiaatlikuks muutumise eest, mis praegust Wenemaad karakteriseerib.

Tänapäew on Nõukogude walitsus peaaegu kõikide maade poolt tunnustatud, paljude riikidega on tema kaubanduslepinguid sõlminud, wäga paljudele suurettewõtjatele kontsessioone annud jne. Kuid mis meie näeme? Kas on wõimalik tagajärjerikast Wene ja Euroopa wahelist kaubandusarenemist ja tõsist koostöötamist konstateerida? Sugugi mitte. Ja miks mitte? Sellepärast just, et Wenemaal kaks walitsust olemas on: üks Kremli ja teine Lubjankal! Nõukogude walitsusega Kremli on riigid täpseid lepinguid sõlmitud, kus kõik juhtumised ettenähtud on. Aga tsheka olemasolemisega ei ole rehkendatud, kuna wiimane kõiki sõlmitud teoreetilisi kokkuleppeid Nõukogude Wenemaa ja wäljamaa wahel wõib nurja ajada ja seda ka tegelikult teeb. Waatamata lepingute ja de-jure tunnistamiste peale on Wenemaale sõitwate ja Wenemaaga kauplejate kaupmeeste arw weel õige wäike. Mispärast? Sellepärast, et kõikide maade ärimeestel hästi arenenud instinkt on nende maade seisukorra kohta, kellega soowitakse ärilisse ühendusse astuda. Ning Wenemaa olukorra sisse ei ole neil palju usku. Nemat aga ei tunne nähtawasti ise oma umbusalduse tõsist allikat. See olgu neil otsekohne ära tähendatud: teine Wene walitsus, Kremli kõrwalwalitsus, tsheka, on peaaesjalikult wastutaw omawoli, olude

ebakindluse ja wõimatuse eest Wene-maaga kaubelda. Liikwideeritagu tsheka — ja peatakistus, mis praegu äriajamist Wenemaaga paraliseerib, on kõrwaldatud.

Tsheka esialgne nimetus oli: „Ülewenemaaline erakorraline komisjon rahwakomissaride nõukogu juures wõitluseks wasturewolutsiooni, spekulatsiooni ja sabotaashi vastu“. Oma rahutõutawa, teoreetilise nimetuse peale vaatamata algas see komisjon warsti werist reaalsel walitsemist Wenemaa üle. Tema sai õige ruttu populaarseks ja teda hakati rahwasuus warsti tülihidalt erakorraliseks komisjoniks nimetama, s. o. „tshreswytshainaja kommissija“, millest siis teatawasti „tsheka“ tekkis.

Erakorralise komisjoni tekkimislugu on järgmine: kui enamlased 28. oktoobril 1917 aastal Wenemaal wõimu oma kätte haarasid, walisid nemad walitsuskeskiohaks suuruse ja solidsuse poolset wäljapaistwa hoone — „Smolny instituudi aadeli soost tütarlastele“ Peterburis. Enamlased ei olnud esimestel kuudel kindlad oma wõimu peale ja kindlustasid ennast selles majas hästi, tahtes ennem seal surra, kui alla anda.

7./20. detsembril 1917 aastal awaldati dekreet tsheka asutamise kohta. Tema kõlab järgmiselt: „rahwakomissaride nõukogu otsustab asutada erilist komisjoni nime all: ülewenemaaline erakorraline komisjon rahwakomissaride nõukogu juures wõitluseks wasturewolutsiooni, spekulatsiooni ja sabotaashi vastu ja kinnitab käesolewa akti“. Järgnewad lähemad juhtnöörid ja määrused. Surmanõutlus ei olnud esialgu kõrgema karistusena ette nähtud. Kuid selle peale ei pannud Dsershinski, tsheka ülemjuhataja, suuremat rõhku: tema käsualustel polnud otustuste täidewiimiseks kirjalikka wolitusi waja. Kahtlustatud? Seina ääre! Tähtis oli neile „piiramata wõimu piiramine“. Sellest kõneleb tsheka kohta käiwate määruste § 1: „Erakorralise komisjoni ülesandeks on Wene riigi terwel maalal kõiki wasturewolutsioonilisi ja saboteerimise katseid ja tegusid nurja ajada ja liikwideerida, ükskõik kelle poolt nemad ka ette ei wõeta!“

Esimesed tshekistid olid wäiksemalt osalt kommunistid, kelledele keskkomitee tänu partei distsipliinile k ä s u andis tsheka teenistusse astuda; suuremalt jaolt olid nemad endised tsaariaegsed sandarmid ja

salapolitseinikud, kelle juba äraproovitud teenusteta ka uus „proletaariline ohranka“ läbi saada ei arwanud. Need turnedad ohranka-kangelased astusid — rõõmus, et elu suutsid päästa — suure agarusega eilaste waenlaste teenistusse. Hea meelega pühendasid nemad oma uusi leiwasasid tsaristlike agentide süsteemi saladustesse ja wõisid pea selle üle rõõmustada, et õpilased oma õpetajatest mõne aja pärast kaugele ette jõudsid. Ühiselt wõtsid nemad sadasid ja tuhandeid salaagenta teenistusse ja õpetasid neid ning lõid selle süsteemi, mis praegu wõrguna üle terve Wenemaa ulatub.

Kui Nõukogude walitsus 12. märtsil 1918 a. Moskwa kolis, sõitis Dsershinski järele. Nüüd muutis tema Kremli kindluseks, samasuguse wahtide ja salakuulajate süsteemiga, mis tema juba Smolnys kord tarwitanud oli. Dsershinski jäi ülewenemaalise tsheka, n. nim. „Wetshe-ka“ juhiks, mille asukohaks sellest ajast saadik Lubjanka-uulits Moskwas sai. Siin asutas tema weel Moskwa tsheka, n. nim. „Em-tshe-ka“. Mõlemaid koos hakkas rahiwa suu warsti lühidalt „Lubjankaks“ nimetama uulitsa järele, kus nemad asusid. Peterburi tsheka, n. nim. „Pe-tshe-ka“ asus Gorohowaja uulitsale ja teda hakati „Gorohowaja“ks“ nimetama. Tema ette otsa asus Uritzki, Peterburi õueseltskonna purustaja. Ainult mõni kuu tegutses tema Peterburis, kuid sellest ajast jätkus, et õitsewat suurlinna igawaks surnuaiaks muuta. Tema nimega on tshekawalitsemise esimene ajajärk tihedalt seotud.

Esimene periood kestis kaheksa kuud,

s. o. 20. detsembrist 1917. a. kuni 17. augustini 1918. a., kus sotsalist Kannegiesser tapmise katse Uritzki kallale toime pani, mille tagajärjel wiimane ka hukka sai. Ei ole mingit kahtlust, et alles selle esimese ajajärgu möödumisel punane terror täielikult walitsema hakkas. Kuid oleks ekslik arwata, et tsheka esimese kaheksa kuu jooksul tegewuseta oleks olnud. Tähen-datud perioodi kohta on wõimalik ohw-rite, s. o. ametlikult mahatapetute arwu kaunis kindlalt ära tähendada, sest siin lähewad kommunistide ja antikommunistide andmed peaaegu ühte: detsembrikuust 1917. a. kuni septembrikuuni 1918. a. on Peterburis umbes 900 ja muul Wenemaal umbes sama palju inimesi hukatud, see on enamlaste rewolutsiooni esimene bilans.

Kuid enam põlataw, kui üksikud mahalaskmised ja kui massilised inimeste tapmised, on süsteem. Tahaksin ainult pantwangide instituudi peale tähelepanu juhtida, mis tsheka poolt juba 1918 aastal wälja mõeldi ehk õigemini keskaja pimedama-test aegadest päewawalgele toodi. Tsheka wangistab sada, kaks sada, kolm sada ehk rohkem täitsa süütuid mehi, naisi ja lapsi, asetab neid Lubjanka keldriruumidesse ja teadustab, et nemad pantwangid on, s. o. et neid kõiki mahalastakse, kui keegi peaks julgema kellegi juhtiwa nõukogude jõu elu kallale kippuda. Emad ja naised peetakse pantwangidena nii kaua kinni, kuni pojad ja mehed wabatahtlikult ennast tsheka kätte toimetawad. Pantwangide süsteemi peale waatab tsheka ka täna weel kui ühe tähtsama teguri peale oma wõimu kindlustamiseks Wenemaal.

Kuritegude jälgimine.

A. I. it.

(39 järg.)

Iseäralised tundemärgid isikut selgitamas.

Mõnikord awitawad mõnesugused keha küljes leiduwad iseäralised tundemärgid nimesalgaja isikut lähemalt walgustada. Nendest oleks nimetada:

a) Elukutse märgid (kätel. Kätt waadeldes (katsudes) wõime ilma pikema jututa wahet teha kōwa, kareda töömehe käe ja pehme, hoolitsetud käe wahel, mille omanik kehalisest tööst kaugemal seisab. Juba see ainsamgi wõimalus tähendab mõnikord wäga palju. Peale selle on enamasti silmatorkawalt walged —

möldri, pagari, lubja- ning tsingitõlise käed:

siniseks wärwitud — wärwija käed;

mustaks wärwitud — söetõlise, ahjukütija (ettewõtetes), sepa ja lukusepa käed;

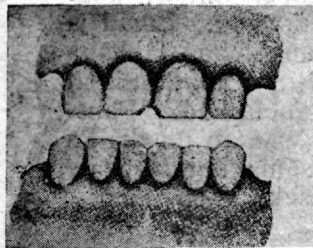
punased ehk rohelist — maali ja wärwiwabriku tõlise käed;

pruunid ja kollased — parkali ja tislari sõrmeotsad ja sõrmeküüned.

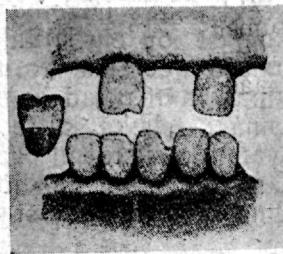
Mõned elukutsed tekitawad kätenahal, wastawalt tööriistade tarwitamise wiisile, omapärased kühmud, milliseid lähemal sil-

mitsemisel palja silmaga näha ja sõrmeotstega katsudes tunda võib. Kõhmunud tekiwad nimelt sellele kohale käenahal, kuhu vastu tööriist töötamise ajal kõige rohkem toetub, mille tõttu nahk ajajooksul paksuks wanub. Näit. waadeldge kantseleiametniku parema käe keskmise sõrme põidlapoolset külge küüne ligidal, käär-kühme rätsepa parema käe sõrmedel, õmblejannade pahema käe sõrmeotsi. Kes sellel alal suuremaid kogemusi tahab omandada, astugu töökodadesse sisse ja waadaku hästi järele, kuidas mitmesuguste tööriistadega ümber käiakse, eriti tähele pannes, missugune käeosa töötamise juures kõige rohkem tööriista peale surub. Ka sõrmuse kandmine jätab wastawad märgid sõrmedele. Ekspordina tarwitada arsti.

b) Elukutse märgid hammaste küljes. Kingsepad ja sadulsepad tarwitawad oma töö juures alatasa naelu. Et naelte wõtmist käepärasemaks teha, pistawad paljud nendest näputäie naelu suhu ning poetawad need sealt keele otsa abil ükshaawal esimeste hammaste wahele, kust siis tarwidust mööda naelu wõetakse ja paigale pannakse. Selle läbi saawad esihambad ajajooksul rikutud, nagu seda joon. nr. nr. 38, 39 näha võib.

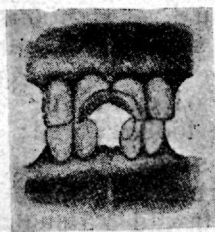

Joon. 38.

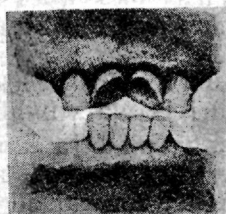

Joon. 39.

Klaasipuhujad tarwitawad teatawasti oma töö juures pikka metalltoru, millist puhumise ajal ringi keerutama peab. Toru suuspeetaw ots õõrub ajajooksul esihammastesse pesad, nagu seda joon. nr. nr. 40, 41 näha wõime.

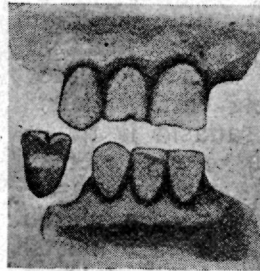

Joon. 40.

Joon. 41.

Rätsepa wõi õmblejanna esihambaid kujutab joon. nr. 42. Põhjus: töötades teritawad nad esihammaste wahel niidi otsi, nõelasilma pistmise jaoks, kus juures niidiots kokkupressitud hammaste wahelt paar korda läbi tõmmatakse.

Joon. 42.

Joon. 43.

Eriti iseloomustawad on esihammaste rikked suhkrupagarite juures, joon. nr. 43. Põhjus: töötamise juures sissehingatud suhkru tolm koguneb hammastele ja seal käärima minnes sööb ajajooksul esihammaste igemetesse ja juurepoolsetesse osadesse õnsused.

Metallitöölistel, kui nad oma hambaid korralikult ei puhasta, on hambad igemetest alates kuni keskpäigani tuhm-rohke korruga kaetud, milline isegi kaua aega pärast elukutse wahetamist alles püsib. Põhjus: töökojas hõljuw metalli tolm koguneb hammastele, kus ta puhastamata hammastel alaliselt leiduwa liimaga ühineb ja oksüdeerub.

Tarbekorral paluda asjatundjaks hambaarsti.

d) Elukutsest tingitud kehahoid. Siin tulewad arwesse mõnesugused elukutsest tingitud ebamäärasused, kuid neid peab jällegi wastawaid ametmehi teraselt silmitsedes ja nende kehahoidu normaalhoiuga wõrreldes, tundma õppima. Kirjeldused jääksid siin ka kõige parema tahtmise juures tuhmiks.

Tätoweerimised. On suures lugupidamises merimeeste keskel, kuid ka paljud teised surelikud armastawad oma nahka piltidega kaunistada. Kantakse tätoweerituna nime algtähti, harwem — täielikku nime, enamasti aga kujukutsi. Wiimased on pea alati ühenduses tätoweeritu elukutsega. Nii leiame merimeeste juures ankru wõi jälle koduriigi lipu kujutust, wasar ja tangid ehiwad enamasti lukuseppa, saag ja kirwes — puuseppa, ristj pandud kirwed looma pealuu all — lihunikku jne.

Kantakse tätoweeritud pilte käewartel, rinna- selja ning puusade peal.

Asjatundlikult tätoweeritud pildid ei kustu kogu elu kestes. Tahetakse neid kõrvaldada, mis isiku warjamise pärast mõnikord tarwilik, siis tulewad nad kangete rohtude abil wälja põletada, kuid niisugusel juhtumisel jääwad järele armid. Wiimaseid päewapildistades võib tihti endist kujutust weel ära tunda. (Wilh. Polzer, Handb. f. d. prakt. Polizeidienst).

Wälimuse muutmine.

Siia kuuluwad küsimused on tähtsad ühelt poolt otsitawate isikute kätteleidmiseks ja äratundmiseks (isiku kindlaks-tegemiseks), teiselt poolt isikukirjelduse kokkuseadmisel ja edasiandmisel. Esmalt peetagu aga seda meeles, et inimese küljes õieti väga wähe seesugust leidub, mida mitte muuta ei saa, ning ka reegliks muutunud tõsiasi, et algaja oskamatu kelm saadab kuriteo toime muutmata wälimusega ja põgeneb maskeerituna, kuna oskaja kuritegija muudab oma wälimust enne teo toimimist ja ilmub pärast seda oma loomulikus olekus. Wiimane teeb targemini kui esimene, kuna temal maski lühikest aega kanda tuleb.

Üksikult olgu nimetatud:

Riided. Wõrreldagu üht ja sama inimest kord silmatorkawas moenarri ülikonnas ja siis õige soliidses, elegantises ülikonnas, edasi, kord lihtsas töömehe ülikonnas ja hiljem peenikesis riideis, samuti — kord hästi kinjus ja siis waimuliku mehe laadi mustas ülikonnas, ning igaüks märkab kohe, milline wahe on wäljanägemisel.

Näowärw on üks tähtsamatest punktidest ning praegusaja moodsate teatrisminkidega saab siin palju korda saata. Kui keegi oma näo õige kalwatuks wärwib, kõndimise juures ennast küüru tõmbab ja wahete-wahel ikka jälle kõhatab ning hiljem õitsewa wäljanägemisega esineb, siis on õige keeruline asi temas endist kopsuhaiget rauka ära tunda. Pealegi võib näole, kui tarwis, õige kestwat wärwi anda, näit. margantshapu kaaliga võib näo soowitawa määrani pruuniks wärwida; see wärw kannatab õõrumist ja pesu ning kaob alles aja jooksul.

Juukseid ja habet võib praegusel ajal väga hästi wärwida, täiendada, kakinna katta, ja kui keegi näit. kunstliku palja pealaega ilmub (ütlemise õhtul, lühikeseks ajaks) ja hiljem oma suurepärase juukse-

kaswu jälle nähtawale toob, siis on sellest küllalt, et tundmatuks jääda. Millised kriikad siin üldse võimalikud, on juba üldiselt tutaw.

Kehakuju ei saa mitte üksinda peenemaks ja jämedamaks, sirgeks ja kõwerraks, küürakaks ja loomulikuks moonutada, waid ka märksa lühemaks, kui keegi näit. pika ülikuue selga tõmbab ja kõwerdatud jalgel kõnnib.

Kehaliikmeid võib samuti moonutada. Nõnda võib ühe käega inimene puuduwa käe asemele kunstliku käe panna ja keegi, kel kaks terwet kätt, teise käe ära peita ja pealtnäha ühekäelisena esineda.

Soolatüükaid, sündimismärke, tedretähti, näo kestamist jne. wõidakse kunstlikult sünnitada. Weidri raskem on neid kiirelt kõrvaldada, kui need tõepoolest olemas. Igatahes parnewad soolatüügaste, sündimismärkide jne. löiked wõrdlemisi lühikeses ajaga ning on arstline kosmeetika kunst sedawõrd arenenud, et ka siin pea midagi wõrmatum ei leidu.

Hambad. Et puuduwaid hambaid kerge asemele panna, on küllalt tutaw, kuid ka olemasolewaid võib lühikeseks ajaks wärwimise wõi plaatri pealepanemise läbi nägematuks muuta. Nii pole midagi imeks panna, kui keegi, kelle suust inetumad hambatüükad wastu haigutawad, tunni aja pärast laitmata närimisaparaadiga võib uhkeldada, millised pealegi täitsa ehtsad.

Nina ei saa küll wäiksemaks teha, küll aga võib teda suurendada, kui näit. wäikese näsunina peale wahasegust, mis hoollega wärwitud, suur kongus nina wormitakse. Wastawate wärwide abil võib külgpaneku koha täiesti äratundmatuks teha. Kui väga wale nina isiku wäljanägemist muudab, on küllalt teada.

Silmade wärw näib seiswat wäljaspool moonutamise hädaohtu, kuid ometi pole see nii. Keegi naisterahwas oli pangas wale rahapaberi õige wastu wahetanud ja teda kirjeldati kui silmatorkawalt suurte musta silmadega isikut. Tõepoolest olid tal wäikesed helesinised silmad. Ta oli enne pangamaia minekut tubli portsjoni beladonnat (atropiini) sisse wõtnud, mille mõjul silmaterad niisõrd suureks paisusid, et sinisest irisest ainult kitsas, waewalt märgataw riba üle jäi. Harukordselt suuri silmaterasid pidas pangaametnik mustadeks iristeks.

Iseenesest mõista ei lepi keegi täitsa

kuriteo puhul ainult üheainsama eelpool kirjeldatud pettuse tarvitamisega. Kujutame endile nüüd ette, et ta muudetud riietega, hästi moonutatud keelemurdega, wõõra häälega ja suurema arwu loetletud kehaliste muudatustega üles astub, siis saame aru, kui palju meie kinniwõtmise käsud ja isikukirjeldused mõnikord väärt on. Siia juure tuleb veel see, et otsitawal kelmil pahatihti korda läheb oma isikukirjeldust, mille järel teda otsitakse, teada saada, näit. ajalehtedest, juhuslikult isikutelt, kellelt politsei neid järelepärinud jne. Siin pole aga midagi muuta. Seisukorda wõib waid selle läbi märksa parandada,

kui alati meeles peetakse, missugused muudatused wälimuse juures ülepea wõimalikud on, kui neid isikukirjelduste käsitamise ja isiku kindlakstegemise juures ikka jälle meele tuletatakse ja kui tarbekorral wajalikke näpunäiteid mitte üksnes arstidelt, waid ka kosmeetikutelt, juukse- lõikajatelt-habemeajajatelt ning mitte wii- mases reas riietumiskunstis osawatelt naisterahwastelt palutakse. Teraw, kogenenud silm, kiire otsustamiswõime ja leidlik kombineerimine peawad ka siin awitama. (Dr. H. Gross, Die Erforschung d. Sachv. strafb. Handl.).

(Järgneb.)

Ametlik osa.

Siseministri käsukiri 1. jaan. Nr. 1:

Soowin kõigile siseministeeriumi ametnikkudele ja teenijatele head uut aastat. Palun mitte unustada, et Teie hoolde usaldatud walitsemise alal eelolewal aastal palju tööd ees seisab, mis täis tõsist wastutust.

Siseminister Einbund.

Politsei Peawalitsuse ülema käsukiri 30. detsembr. m. a. Nr. 58:

Siseministri resolutsiooniga 23. detsembrist m. a. on Tallinna linna politsei ülema abide kohuste täitjad Mihail Tang ja Leonid Kane politsei ülema abideks kinnitatud, arwates 1. detsembrist s. a.

Harju maakonna politsei raiooni ülem Johannes Pallas'ele on määratud autasu kaiks tuhat marka energilise tegewuse eest waraste jälgimisel.

Kriminaal-politsei Tallinna osakonna sekretääri kohustetäitja Harald Reinberg on kinnitatud sama osakonna sekretääriks, arwates 19. detsembrist s. a.

Kriminaal-politsei Narwa osakonna wanim ametnik Jaan Willmann on wabastatud teenistusest tema omal palwel, arwates 1. jaanuarist 1925 a.

Peawalitsuse kaitsepolitsei osakonna sekretäär E. Klumberg on wabastatud tema omal palwel, arwates 1. jaanuarist 1925 a.

Awaldatakse raiooni ülemate nimelkiri, kes XIII pol. raiooni ülemate kursuse lõpetanud ja 23. detsembril s. a. oma teenistuskohdadele tagasi komandeeritud:

Tallinna linna politsei.

- 1) Seping, Kuno — hea.
- 2) Tepp, Karl — hea.
- 3) Lindenberg, Eduard — hea.

Tartu linna politsei.

- 4) Kook, Samuel — hea.

Raudtee politsei.

- 5) Mathiesen, Johannes — rahuloldaw.
- 6) Wikerpuur, Aleksander — rahuloldaw.
- 7) West, August — hea.
- 8) Aljas, Johannes — rahuloldaw.

Harju maak. politsei.

- 9) Semelson, Aleksander — hea.
- 10) Lillepea, Ewald — rahuloldaw.

Wiru maak. politsei.

- 11) Toming, Ernst — hea.
- 12) Öuntok, Karl — rahuloldaw.

Järwa maak. politsei.

- 13) Thalfeldt, Gustaw — rahuloldaw.

Lääne maak. politsei.

- 14) Alksel, Johannes — hea.

Tartu maak. politsei.

- 15) Jaanson, Joan — rahuloldaw.
- 16) Mägi, Carlo — rahuloldaw.
- 17) Pedak, Ado — hea.

Walga maak. politsei.

- 18) Kürsa, August — rahuloldaw.
- 19) Einer, Artur — hea.
- 20) Sims, Hans — rahuloldaw.

Wõru maak. politsei.

- 21) Maarits, Reinhold — rahuloldaw.

Petseri maak. politsei.

- 22) Kriinal, Hugo — rahuloldaw.
- 23) Piikkat, Oskar — rahuloldaw.
- 24) Kaarna, Eduard — hea.

Wiljandi maak. politsei.

25) Moorits, Eduard — rahuloldaw.

Tartu kriminaalpolitsei.

26) Weide, Aleksander — rahuloldaw.

Pärnu kriminaalpolitsei.

27) Peimann, Mühkel — rahuloldaw.

Rakwere kriminaalpolitsei.

28) Weem, Helmut — hea.

Wõru kriminaalpolitsei.

29) Markwardt, Karl — rahuloldaw.

Peale nende lõpetasid kursuse wabakuulajajärgena Tallinna linnapolitsei kordnikud:

1) Jakobson, Ado — rahuloldaw, 2) Lamwoll, Johannes — hea, 3) Lassur, Jakob — rahuloldaw, 4) Rosenwaldt, Arnold — rahuloldaw, 5) Lindenberg, August — rahuloldaw, 6) Tees, Edgar — hea.

Piiriwalwe Walitsuse ülema käsukirjaga 19. dets. m. a. Nr. 100

on awaldatud kiitust: 1) Narwa jaoskonna Komarowka raiooni walwur rm. Heinrich Riik'ile — erilise tubliduse ülesnäitamise eest, 1. detsembril s. a. maandunud lennukilt ärapõgenenud kommunisti Robachi tabamisel; 2) Tallinna jaoskonna, Tallinna raiooni, Rõhuneeme kordoni ülemale wan. allohw. Matwei Waga'le — korraliku teenistuskohuste täitmise eest; 3) sama jaoskonna Kunda raiooni Wergi kordoni ülemale n. allohw. Ernst Susi'ile, sama raiooni walw. kapr. Aleksei Rank'ile, sama jaoskonna Baltiski raiooni kord. ülemale w. allohw. Aleksander Wentsel'ile ja walwuri tele rm. Joh. Soobach'ile; Alfred Nuuter'ile, kapr. Karl Roos'ile, mp. nr. 6 bootsmann n. allohw. J. Hopmann'ile ja motorist rm. Artur Walks'ile — energilise tegewuse eest salakauba tabamisel.

Piiriwalwe Walitsuse ülema käsukirjaga 29. detsembr. m. a. Nr. 102 on

awaldatud täitmiseks siseministri käsukiri piiriwalwele 23. dets. s. a. nr. 26 § 1.

„Piiriwalwel wõtta teenistuse alal juhtnööriks, minu poolt 18. nowembril 1924 a. kinnitatud „Piiriwalwe käsiraamat“.

Sellega lugeda maksuwusetuks minu käsukiri 23. märtsist 1923 a. nr. 11.“

Lääne maakonna politsei ülema käsukirjaga 24. dets. m. a. Nr. 83

määratakse ametisse omal palwel politsei 16 raiooni ülema k. t. Rudolf Hansu p. Sawell, arwates 24. detsembrist m. a., palgaga 5220 mrk. ja sõidurahadega 3000 mrk. kuus.

Käsukirjaga 30. dets. m. a. Nr. 85

on ametist haiguse puhul omal palwel wabastatud politsei 2-se raiooni ülem Aleksander Hiie, arwates 1. jaanuarist 1925 a.

Järwa maakonna politsei ülema käsukirjaga 31. dets. m. a. Nr. 50

on politseiwalitsuse arweametniku k. t. Paul Hübner määratud politsei sekretääri kohuste täitjaks, 1. jaanuarist 1925 a. arwates, palgaga kinnitatud koosseisu järele.

Wõhmuta walla raiooni ülem Johannes Roosileht on wabastatud teenistusest omal palwel, 1. jaanuarist 1925 a. arwates.

Järwa maakonna politsei ülema käsukirjaga 5. skp. Nr. 1

on Koigi walla raiooni ülema k. t. Gustaw Thalfelt määratud Nõmikuila walla 2 raiooni ülemaks, 1. jaanuarist s. a. arwates.

Petseri maakonna politsei ülema käsukirjaga 23. dets. m. a. Nr. 73

on end. raudtee politsei kordnik Oskar Rakso wõetud wastu teenistusse ja määratud linna 2 raiooni ülema k. t., arwates 16. dets. m. a.

Wanem-kordnik Karl Tiri on määratud 3 jaoskonna Mäe walla raiooni ülema k. t., arwates 1. jaan. 1925 a.

Wäljamaalt.

Omapärane enesetapmine.

Enne jõulu pühi suri Dresdenis tuntud wabriku omanik Georg Klotz. Surm järgnes peale kompwekkide söömist, mis wabrikandile posti kaudu ilma saatja ära tähendamisetä saadeti. Politsei arwas, et tegemist on kuriteoga ning hakkas asja

otsekohe uurima. Kõige pealt selgus, et surnu wana onu neid kompwekka samuti söönud oli, ilma et tema vähemaltki oleks haigeks jäänud. Edasi teliti kohtuarsti poolt kindlaks, et kompwekkidesse õige kange kihwt pandud oli, kuid ainult ühe ainsamasse, see on sellesse, mida Klotz

pooleni ära sõi ja mille tagajärjel tema suri. Üllatusena kõigile tehti kindlaks, et adress müstilisel saadetisel Klotzi oma käega kirjutatud oli ja et tema kurja toowa paki ise postile wiinud oli. Sellest ja teistest väikestest asjaoludest järeldatakse, et wabrikant ise ennast surmata tahtis, kuid ei soowinud, et enesetapmine awalikuks tuleb; tema tahtis kuriteo ohwrina ilmast lahkuda. Kõige selle põhjuseks olla halb äriline seis olnud.

45 aastat wangimajas.

Wana aasta lõpul wabastati Rooma wangimajast keegi Silvio Visconti, kes omal ajal kõige kuulsamaks ja kardetawamaks rööwliks lõuna Itaalias oli. Visconti paigutati 1879. aastal wangimajja ning kohtu otsusega mõisteti teda eluks ajaks wangi. Nüüd sai Visconti 98 aastaseks ning teda lasti, nagu tähendatud, wabaks. Wanamees aga enam wabadusse tagasi minna ei tahtnud ja palus, et teda edasi wangimajja jäätaks. Temale anti siis ka aedniku koht.

Kalliskiwide waraste tagaajamine Londonis.

Londoni Brixtoni linnajaos rööwiti 30. detsembril keset päewa suurem kalliskiwide kauplus tühjaks. Kuritegijad — 3 meest — pääsesid esialgu põgenema, kuid warsti saadeti neile sajameheline politseinikkude salk järele. Ja nüüd olla päris kinostseen alanud. Kuritegijad, keda igalt poolt taga aeti ja kes teist välja-pääsu ei leidnud, pääsesid kusagilt ühe maja katusele ning algas tagaajamine katuseid mööda. Kuritegijad katsusid ennast kiwide wiskamisega edasi tormawate politseinikkude wastu kaitsta. Kui üks ametnikkudest ühe kuritegija lähedusse oli jõudnud, tõmmas wiimane kuue malha ning wiskas selle politseinikule üle pea; siiski saadi kuritegija kätte, kuna teised põgenesid ära. Kuue taskust leiti suurem osa warastatud kraamist.

Tütarlapse rööwimine Belfastis.

Belfastis katsusid kolm isikut kusagil eeslinnas wähe käidawal tänawal ühte 17-aastast tütarlaps wägiwallaga auto peale panna, et teda ära wiia. Noore inimese kisa peale lasid tundmatud teda lahti, walasid tema riiete peale bensiiini, süütasid põlema ja kihutasid minema. Kohale ruttanud isikutel läks korda tuld kustutada ja tütarlaps wiidi haigemajja. Arwatakse, et tegemist on kättemaksimisega,

sest neiu oli lühike aeg enne juhtumist kohtus ühe kaupmehe wastu tunnistanud, kes mõisteti tütarlapse tunnistamise põhjal 19 kuuks wangi.

Ka jõulud.

Berlinis on jõulu laupäewa õhtul ja esimesel pühäl politsei poolt kümme enesetapmise juhtumist registreeritud, kusjuures kuuel korral katsed surmaga lõpesid.

Los Angelesis, Kalifornias, sai üks linnas hästi tuntud adwokaat, itaallane Ernesto Forchia, jõuluks palju kinke, milledest suurem osa oli postiga saadetud. Kui tema jõulupuu all pakkisid lahti tegema hakkas, lõhkes üks „kinkidest“. Pakkis oli, nagu uurimisel kindlaks tehti, pörgumasin, mis adwokaadile, nagu arwatakse, mingisuguse kättemaksmise otsustarbel saadeti. Adwokaat ise sai pommi kildudega nii rängalt haawata, et tema warsti peale juhtumise hinge heitis.

Rahwuswahelise õiguse kodifitseerimine.

Wastandina teistele õigusteaduse harudele ei ole rahwuswaheline õigus seni ajani teatawasti weel kodifitseeritud. Omalajal tehti küll Haagi rahukonwerentidel katset sõja õigust osaliselt kodifitseerida, kuid sellest ei tulnud midagi välja ning maailma sõda puhkes lahti, kus kõik Haagi koosolekute resolutsioonid tähelepanemata jäid kui teoreetilised soowiawaldused. Kergem on rahwuswahelist rahuõigust kodifitseerida, sest siin on enam võimalusi rahwaste huwide kokkukõlastamiseks. Wõis juba ammu arwata, et rahwasteliit oma seadusandlist tööd rahwuswahelise õiguse kodifitseerimises just ülaltähendatud suunas algab. Wiimisel rahwasteliidu üldkoosolekul Genfis on siis ka sellekohane soowiawaldus wastu wõetud. Ühenduses sellega on rahwasteliidu nõukogu 11. detsembril Roomas otsuseks teinud selle töö erilise komisjoni kätte anda. Komisjoni esimeheks paluti endine Rootsi peaminister Hammarskjöld, kes praegu Upsala kuberneriks on. Üldse seisaks tähendatud komisjon 17 liikmest koos ja tema koosseisu wõetakse arwatawasti ka Kesk-Euroopa riikide esitajaid.

Kardetaw arreterimine.

Üks suurem kuritegija, Saksamaa kõige kardetawam spetsialist rahakappide murdmise alal, wõeti hiljuti jälle kord kinni peale selle kui temal — ei tea mitmendal korral — oli õnnestanud põgeneda.

Praegu 43-aastane lihunik Bernhard Gerlach on kriminaalpolitseile Berliinis juba palju muret teinud. Tema arreterimine on iga kord hädasohtlik sellepärast, et tema alati rewolwriga ennast politseinikkude vastu kaitseb. Teda tabati kord 1908. aastal Berliini Friedrichi tänaval, kuid osaw kuritegija oskas rahwast, kes kriminaalpolitseiniku ja tema ümber kogus, ametniku vastu nii üles ässitada, et inimesed juba ametniku kallale tormama hakkasid; juhuslikult möödaminew wälispolitsei kõrgem ametnik päästis kriminaalpolitseiniku hulga käest, kuid kuritegija oli kadunud. 1911. aastal tabati Gerlach ühes kaaslastega murdwarguse pealt, sealjuures algas ametnikkude ja kuritegijate wahel lahing sõna tõsisel mõttes ja alles siis, kui kõik kuritegijad ja nende seas ka Gerlach ise haawatud olid, andsid wiimased politseile alla. Gerlach paigutati Kottbuse wangimajja, põgenes aga warsti ja läks uuesti Berliini. Siin nägi teda keegi wanem kriminaalpolitseinik, kes teda arreterida tahtis ja keda Gerlach arreterimise juures raskelt haawas. Läänud aastal läks siiski korda kardawat murdwarast kinni wõtta, kuid wiimane pääsis weel kord põgenema. Hiljuti wõeti tema uuesti kinni peale selle kui tema raskelt puusast oli haawatud.

Kuritegewuse wähenemine Tsheho-Slowakkias.

Tsheho-Slowakkias ja eriti Praagas on kuritegewus läinud aasta jooksul silmnähtawalt wähenenud. Nagu Praaga politseidirektsiooni poolt wäljaantud aruandest näha, on Tsheho-Slowakkias ja Praagas 1924. aastal wähem kuritegusid toime pandud kui kunagi warem.

Kõige selle juures on aga õnnetu juhtumiste arw pealinnas — Praagas — tõusnud; see tõus olla küll ainult absoluutne, sest ka elanikkude arw on tuntawalt suurenenud ning liikumine tänawatel hoopis kiiremaks muutunud linna kaswamise tõttu. Tulekahjusid oli 1924. a. 277, õnnetu juhtumisi tänawatel: 613 korral ilma et keegi oleks wigastada saanud ja 1104 korral wigastustega. 23 inimest said autoõnnetuste tagajärjel surma; trammile alla jäid ja said surma 6 isikut, rongide alla — 3. Äkilisi surmajuhumisi oli 201, õnnetu juhtumisi töö juures 163, kusjuures 16 töölist surma said. Uppumise surma surid 5 isikut, kogemata lasti maha 2. Lõmbumise tagajärjel surid 2 isikut, üks põles ära.

Wäga suur on wõrdlemisi, nagu meie ajal üldse kõigis kohtis, enesetapmist ja nende katsete arw. Praagas lõpetasid 1924. a. jooksul wabatahtlikult oma elu 156 inimest; 191 korral oli politseil tegemist enesetapmistega — see arw tõuseb aga tegelikult, sest politseil ei ole kaugeltki tõelik enesetapmistega katsete arw teada. Siia juure tuleb osalt weel arwata neid juhtumisi (üldse 28), kus võimalik polnud kindlaks teha, kas on tegemist kuriteoga wõi enesetapmisega. Enesetapjatest lõpetasid oma elu: 53 poomise, 47 mahalaskmise, 17 uppumise, 14 kihwtitamise läbi, 14 hüppasid majade ülemistelt kordadelt tänawale, 3 wiskasid ennast rongi alla, 2 — auto alla, 2 lõikasid omal tuiksooned läbi jne. Enesetapmise põhjusteks olid: perekondlised tülid (kõige rohkem juhtumisi), siis õnnetu armastus, närwilik olek, parandamata haigus jne. Mõistagi ei saa aga põhjuste kohta midagi kindlat öelda, sest üle poole enesetapjatest lahkuw ilmast ilma põhjuse teatamata.

Ametkohuste täitmisel saadud haiguse tagajärjel surma läbi 1. jaanuaril 1925 a. lakunud politsei raleoni ülemat

Aleksander Hiie't

mälestab

Lääne maakonna politsei ametkond.

Wäljaandja: Toimetuskomisjon.

Wastutaw toimetaja: E. Maddison.

Tegew toimetaja: O. Angelus.

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksusetuks järgimised isikutunnistused:

- Allik, August Hansu p., w. a. Raudteede Pol. ül. (25480)
- West, Karl Johani p., w. a. Tall. l. Pol. 1 jsk. 1920 a. (25483)
- Plutas, Anna Juhani t., w. a. Raudteede Pol. ül. 11. 12. 19 a. Nr. 2779. (25481)
- Männioks, Leena Hindreku t., w. a. Rae w. w. 1919 a. (25484)
- Toim, Anniita Jaani t., w. a. Tall. l. Pol. 5 jsk. (25485)
- Nabbi, Aleksander Mihkli p., w. a. Tall. l. Pol. 5 jsk. 1919 a. (25486)
- Aron, Johannes Jaani p., w. a. Tall. l. Pol. 5 jsk. (25489)
- Roju, Linda Johani t., w. a. Narwa l. pol. ül. 1922 a. nr. 774. (28919)
- Schönberg, Jaan Ado p., w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. 1919 a. (28920)
- Koger, Gustaw Hansu p., w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. 1919 a. nr. 693. (28922)
- Waas, Agathe Jaani t., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 1923 a. nr. 1017. (28923)
- Leis, Hilda Mardi t., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. (28924)
- Kabrits, Marie Jüri t., w. a. Narwa l. pol. ül. nr. 27357. (28925)
- Rõbalowsky, Aleksander Aleksej p., nr. 7052. (28926)
- Hauswalter, Aleksander Roberti p., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 1919 a. nr. 4023. (28927)
- Platsipealt, Aleksander Jakobi p., w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. 1920 a. (28928)
- Tiks, Maria Johani t., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 28. 11. 19 a. nr. 524. (28929)
- Kreemann, Anna Reinu t., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 20. 1. 20 a. nr. 8894. (28930)
- Tõmberg, Erich Augusti p., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. nr. 600. (28931)
- Suumann, Johannes Jaani p., w. a. Tall. l. pol. 2. jsk. 3. 2. 20 a. nr. 3662. (28932)
- Orgusaar, Nikolai Mihkli p., w. a. Põltsamaa alew. pol. ül. 1920 a. nr. 1195. (28933)
- Schauwe, Heinrich Heinrichi p., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. (28934)
- Otsmann, Ella Mihkli t., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 1920 a. nr. 9724. (28935)
- Otsmann, Betty Mihkli t., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. nr. 9723. (28936)
- Rubinstein, Lydia Bernhardi t. (28937)
- Pikkur, Peeter Jaani p., w. a. Woltweti wallawal. 16. 1. 22 a. nr. 1066. (28938)
- Saal, Jaan Tõnise p., w. a. Wana-Wändra wallawal. 14. 1. 20 a. nr. 732. (28939)
- Sarry, Wiljam Karli p., w. a. Ambla wallawal. 7. 8. 23 a. nr. 184. (28940)
- Matin, Anna Antoni t., w. a. Wasknarwa wallawal. nr. 548. (28941)
- Sakk, Mathilde Mihkli t., w. a. Orajõe wallawal. 9. 12. 19 a. nr. 354. (28942)
- Piiskop, Jaan Jüri p., w. a. Orajõe wallawal. 9. 12. 19 a. nr. 456. (28943)
- Wasiltshikow, Akulina Gerasimi t., w. a. Panikowitschi wallawal. nr. 3514. (28944)
- Puusild, Jüri Jaani p., w. a. Jõõpre wallawal. 30. 10. 20 a. nr. 188. (28945)
- Kriegl, Peeter Taaweti p., w. a. Sootaguse wallawal. 26. 5. 20 a. nr. 213. (28946)
- Kelpmann, Johannes Madise p., w. a. Albu wallawal. 27. 9. 20 a. nr. 1254. (29103)
- Trikkof, Gustaw Johani p., w. a. Wenewere wallawal. 17. 4. 20 a. nr. 38. (29103)
- Tamps, Alma Jüri t., w. a. Sõmeru wallawal. 3. 12. 19 a. nr. 85. (29251)
- Amberg, Helene Aleksandri t., w. a. Undla wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 803. (22850)
- Siipan, Richard Hansu p., nr. 117. (29334)
- Wikat, Leopold Kustase p., nr. 569. (29335)
- Schmuul, Hans Jaani p., w. a. Kureaare l. pol. jsk. 11. 12. 19 a. nr. 1799. (29406)
- Kirwes, Elena Terenti t., w. a. Muhu-Suure wallawal. 24. 5. 22 a. nr. 1033. (29407)
- Paju, Anton Madise p., w. a. Kogula wallawal. 20. 8. 20 a. nr. 186. (29409)
- Mägi, Wassili Mari p., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 22. 3. 20 a. nr. 9092. (29530)
- Pill, Marie Karli t., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 25. 11. 19 a. nr. 873. (29529)
- Elbing, Alwiine Priidiku t., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 8. 7. 24 a. nr. 1729/167687. (29528)
- Beilberg, Johannes Mardi p., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 27. 4. 20 a. nr. 10072. (29527)

- Arro, Magdaleena Jaani t., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 6. 3. 20 a. nr. 9107. (29526)
- Riiga, Johannes Jaani p., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 19. 11. 23 a. nr. 1964/114014. (29525)
- Epner, Mihkel Liisu p., w. a. Massu wallawal. 3. 2. 20 a. nr. 791. (29524)
- Meriküll, Elfiise Jaani t., w. a. Harku wallawal. 8. 11. 21 a. nr. 1721. (29523)
- Reek, Aleksander Wiio p., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 18. 12. 22 a. nr. 146/26326. (29522)
- Tartow, Linda Andrese t., w. a. Wiljandi l. pol. ül. 9. 12. 19 a. nr. 2686. (29521)
- Pill, Emilie Mihkli t., w. a. Wiimsi wallawal. 20. 1. 20 a. nr. 48. (29520)
- Pilwe, Anna Ado t., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 11. 4. 24 a. nr. 2574/141803. (29519)
- Lepist, Roman Johannese p., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 6. 5. 20 a. nr. 10304. (29518)
- Borgeest, Mary Tõnise t., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 21. 4. 20 a. nr. 6941. (29517)
- Pilwe, Walter Karli p., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 3. 5. 24 a. nr. 2641/154320. (29516)
- Kurnosow, Luka Jaani p., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 20. 3. 23 a. nr. 1464/108335. (29515)
- Otto, Jüri Jüri p., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 9. 12. 19 a. nr. 2840. (29514)
- Staak, Elli Jüri t., w. a. Salla wallawal. 24. 2. 23 a. nr. 31/28943. (29513)
- Hammer, Marie Jaani t., w. a. Narwa l. pol. ül. 13. 12. 20 a. nr. 27127. (29512)
- Dresdowa, Sinaida Johani t., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 25. 5. 21 a. nr. 12480. (29511)
- Purask, Samuel Jaani p., w. a. Aleksandri wallawal. 8. 12. 19 a. nr. 240. (29676)
- Kehrberg, Meeta Juhani t., w. a. Aleksandri wallaw. 12. 4. 20 a. nr. 928. (29677)
- Wällik, Rosalie Mihkli t., w. a. Harku wallawal. 1920 a. nr. 532. (29843)
- Paust, Hans Hansu p., w. a. Kurna wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 261. (29845)
- Sagris, August Jüri p., w. a. Nabala wallawal. 12. 10. 21 a. nr. 597. (29846)
- Reinthal, Leena Gustawi t., w. a. Nehatu wallawal. 27. 2. 20 a. nr. 545. (29848)
- Aru, Arwed-Roman Andrese p., w. a. Nehatu wallawal. 26. 5. 22 a. nr. 1465. (29849)
- Saalwerk, Anna Tõnu t., w. a. Kurna wallawal. 23. 1. 20 a. nr. 139. (29847)
- Norbek, Helmi Karli t., w. a. Nehatu wallawal. 17. 2. 20 a. nr. 378. (29850)
- Saarfeldt, Johannes Johani p., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 1920 a. (28947)
- Ewart, Rosalie Gustawi t., w. a. Riisipere wallawal. (28948)
- Krawtsov, Gustaw Jüri p., w. a. Tall. l. pol. 2. jsk. 17. 4. 20 a. nr. 8801. (28949)
- Puusepp, Karl-Woldemar Karli p., w. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 22. 11. 20 a. nr. 14842. (28950)
- Kuumann, Hans Jaani p. (29051)
- Tasak, Johan Tõnise p., w. a. Wiljandi wallawal. (29055)
- Sumberg, Toomas Kaspre p., w. a. Riidaja wallawal. (29054)
- Lepmets, Julius Mihkli p., w. a. Oisu wallawal. (29053)
- Pastak, Karl Marguse p., w. a. Pada wallawal. 1919 a. (29052)
- Kokk, Hermann Jaani p., w. a. Pärsti wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 84. (29063)
- Lattik, Jüri Hansu p., w. a. Wana-Suislepa wallawal. 23. 12. 19 a. nr. 185. (29062)
- Paltsmar, Leena Anne t., w. a. Wastemõisa wallawal. 12. 12. 19 a. nr. 132. (29061)
- Kafasaar, Mihkel Peetri p., w. a. Pesteri wallawal. (29060)
- Jansen, Hans Jakobi p., w. a. Heimtali wallawal. 20. 12. 19 a. nr. 89. (29059)
- Tasa, Jaan Matsi p., w. a. Olustwere wallawal. 21. 12. 19 a. nr. 460. (29058)
- Rump, Jüri Jüri p., w. a. Wiljandi wallawal. (29057)
- Piiskar, Mari Ado t., w. a. Tamsalu wallawal. 10. 1. 20 a. nr. 780. (29056)
- Asi, Jüri Peetri p., w. a. Krootuse wallawal. 20. 5. 20 a. nr. 601.
- Kikkas, Gustaw Märdi p., w. a. Karilatsi wallawal. 14. 8. 23 a. nr. 51.
- Maasik, Roman Augusti p., w. a. Tudolinna wallawal.
- Weinberg, Arnold Aleksandri p., w. a. Warangu wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 154.
- Nukk, Johan Jüri p., w. a. Triigi w. w. 31. 10. 24 a. Nr. 146 (21767)
- Laar, Hendrik Jaani p., w. a. Triigi w. w. 9. 12. 19 a. Nr. 160. (21768)
- Robas, Peeter Jaani p., w. a. Triigi w. w. 9. 12. 19 a. Nr. 213. (21769)
- Peterson, Johannes Karli p., w. a. Haljala w. w. 23. 3. 20 a. Nr. 1011. (21770)
- Mark, Johan Johani p., w. a. Järwakandi w. w. 10. 12. 19 a. Nr. 31. (21771)

- Stark, Juuli Johani t., w. a. Järwakandi
w. w. 20. 12. 19 a. Nr. 203 (21772)
- Neider, Helene Mihkli t., w. a. Rapla
w. w. 19. 2. 20 a. Nr. 979. (21773)
- Reemann, Hans Tõnise p., w. a. Rapla
w. w. 13. 11. 23 a. Nr. 260. (21774)
- Terk, Aliide Mardi t., w. a. Kohila w. w.
7. 1. 24 a. Nr. 218. (22023)
- Kinkar, Johannes Tõnu p., w. a. Kohila
w. w. 19. 12. 19 a. Nr. 745. (22025)
- Lutsing, Agate Karli t., w. a. Tall. I.
Pol. 4 jsk. ül. 4. 11. 20 a. Nr. 14424.
(22099)
- Janson, Karl Jüri p., w. a. Rapla w. w.
4. 5. 20 a. Nr. 2256. (22100)
- Graustein, Jüri Tiitsu p., w. a. Kii-
metsa w. w. 22. 3. 21 a. Nr. 455. (22109)
- Erop, August Johannese p., Kohila w. w.
14. 6. 20 a. Nr. 2010. (22024)
- Talks, Eduard Johani p., w. a. Kirna-Ko-
hatu w. w. 15. 12. 19 a. Nr. 51 (22093)
- Rossmann, Otto Hansu p., w. a. Raud-
tee Pol. ül. 3. 1. 20 a. Nr. 5493. (22094)
- Lüstig, Jaan Jaani p., w. a. Järwakandi
w. w. 21. 11. 23 a. Nr. 87574. (22095)
- Brindfeldt, Woldemar Kristjani p., w.
a. Tall. I. Pol. 2 jsk. (25470)
- Palm, Alice Johannese t., w. a. Tall. I.
Pol. 5 jsk. (25472)
- Hanson, Bernhard Bernhardi p., w. a.
Tall. I. Pol. 5 jsk. 1919 a. (25473)
- Tammemägi, Lowiisa Hansu t., w. a.
Tall. I. Sadama Politsei jsk. 2. 2. 20 a.
Nr. 245. (25474)
- Birkan, Johannes Kristjani p., w. a. Rae
w. w. 1919 a. (25475)
- Rumberg, Julie Joosepi t., w. a. Tall. I.
Pol. 4 jsk. Nr. 14202. (25476)
- Wekrom, Aleksander Gustawi p., w. a.
Tall. I. Pol. 4 jsk. (25478)
- Meigas, Julius-Ernst Nigula p., w. a.
Tall. I. Pol. 4 jsk. (25479)
- Raja, Mikkel. Nr. 461. (25014)
- Sarubni, Jakob. Nr. 360. (25014)
- Kanoschin, Iwan. Nr. 284. (25014)
- Ruunin, Iwan. Nr. 252. (25014)
- Martinson, Eduard. Nr. 19. (25014)
- Nagel, Lidia. Nr. 1184. (25014)
- Pärn, Johannes. Nr. 1386. (25014)
- Welt, Jakob. Nr. 844. (25014)
- Tunnustatakse maksusetuks järgmised
tunnistused:**
- Laurenberg, Juhan, hobusepass, w.
a. Kloostri wallawal. 14. 1. 21 a. nr.
333.
- Oronuk, Arnold Johannese p., sõjaw.
wab. tunn., w. a. Rannawalwe laewast.
ülem. 1920 a. ja laskeriist. luba, w. a.
Tall. I. pol. ülem. 4. 8. 24 a. (739)
- Muratow, Aleksei Osipi p., Nanseni
pass, w. a. Pol. peaw. 1924 a. ja auto-
juhi luba, w. a. linnawalits. 1923 a. (745)
- Palmer, Bernhard Ado p., laskeriista
luba, w. a. Tall. I. pol. ülem. 1924 a. nr.
174. (747)
- Põld, Nikolai Jüri p., välispassi saamise
luba, w. a. Rapla pol. ülem. 26. 11. 24 a.,
merimehe kutsetunn., w. a. Tall. sada-
ma kapt. poolt 1920 a. ja sõjaw. wab.
tunn., w. a. Harju maak. rahwaw. kom.
1920 a. (750)
- Plaetzer, Peeter Peetri p., Nanseni
pass nr. 948/719. (1746)
- Mudamaa, Johannes Peedu p., sõjaw.
wab. tunn., w. a. Sõjaw. warust. wal.
1920 a. (11155)
- Klee, Jakob Peetri p., hobusepass nr.
418, w. a. Kõrgesaare wallawal. 4. 1.
21 a., edasi müüdnud Lihusa wallas asu-
wale Jüri Lehtmetsale. (11180)
- Iwask, Johannes, hobusepass, w. a.
Puurmanni wallawal. 3. 2. 21 a. nr. 129.
(11182)
- Kaldas, Woldemar, hobusepass, w. a.
Salla wallawal. 10. 1. 23 a. nr. 12/000337.
Hobuse tundemärgid on järgmised: mä-
ra, punane wõlk. 14 a. wana, kõrgus 2
ars. 2½ wers., lakk paremal pool. wäär-
tus 20.000 mk. (11185)
- Kaasik, Aleksander Toomase p., sõjaw.
wab. tunn., w. a. 4. polg. 28. 4. 20 a. nr.
121. (11192)
- Klaar, Joosep Andrese p., hobusepass,
w. a. Ambla wallawal. 12. 1. 21 a. nr.
104. (11193)
- Teder, Albert Juhani p., sõjaw. wab.
tunn., w. a. Walga maak. rahwaw. ül.
7. 4. 21 a. nr. 1889. (11198)
- Weiderpass, Jaan Hansu p., sõjaw.
wab. tunn., w. a. Harjum. rahwaw. ja
K.-L. ülem. 12. 6. 20 a. nr. 11431. (22085)
- Heidepark, August Jaani p., sõjaw.
wab. tunn., w. a. 2. Suurtükiwäe polgu
ülem. 1. 9. 20 a. nr. 3995. (22088)
- Wolkow, Pawel Klementi p., Nanseni
pass, w. a. Pol. peaw. nr. 3862. (22090)
- Truwe, Johannes, sõjaw. wab. tunn.,
nr. 1180. (22849)

- Karu, Johannes, hobusepass. (25012)
- Tähnäs, August Jaani p., reserwitunn., w. a. Tartu maak. rahwawäe ülem. 30. 11. 20 a. nr. 32491. (25133)
- Birk, Otto Mardi p., pensioni raam., w. a. Tartu maak. walits. nr. 62 1924 a. peale. (25134)
- Jürmann, Paul Reinu p., maksukäsk nr. 014891/25 — 12.550 m. peale E. P. Tartu osak., w. a. rekwireerim. ja sõjakahjude hindam. peakom. (25146)
- Leppik, Karl Liisa p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Tartu maak. rahwaw. ülem. 23. 11. 20 a. nr. 31366. (25153)
- Espenberg, Erich Friedrichi p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Merijõudude juhataja staabist 24. 3. 24 a. nr. 110/1554. (25538)
- Braun, Eduard Juhani p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Wõru maak. K.-L. ja rahw. ülem. 1923 a. (25969)
- Pross, Jaan Madise p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Harju maak. rahwaw. reg. büroo ülem. 5. 6. 19 a. nr. 5847. (26247)
- Sabiin, Martin Jaani p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Inseneri pat. ülem. 24. 11. 21 a. nr. 6022. (26588)
- Leht, Jüri Jüri p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Lääne maak. rahwaw. ülem. 13. 11. 20 a. nr. 10336. (26592)
- Pandt, Julius Jaani p., rahw. wab. tunn., w. a. 9. jalaw. rüg. ülem. 28. 4. 20 a. nr. 732. (29153)
- Klein, Karl Peetri p., laskeriista kandm. luba, w. a. Tartu maak. pol. ülema poolt 10. 2. 1923 a. maksuusega kuni 10. 2. 1924 a. nr. 264/1566. (29162)
- Toom, Widrik Jakobi p., laskeriista luba w. a. Wiru maak. pol. ül. 5. 2. 24 a. nr. 3318.
- Kalju, Ado Ado p., reserw. tun. w. a. Soomusrongi nr. 3 ül. 7. 4. 20 a. nr. 1322.
- Tiit, Wassili Leonti p., reserw. tun. w. a. 6. jalaw. rügem. ül. 27. 10. 24 a.
- Kesküla, Oskar Karli p., reserw. tunn. w. a. Suurtükiw. rügem. ül. 27. 6. 23 a. nr. 2158.
- Nuum, Aleksander Priidiku p., reserw. tunn. w. a. Piriküti 7. pataljon. ülem. 16. 9. 20 a. nr. 459.
- Leis, August Priidiku p., sõjaw. wab. tunn. w. a. 10. jalaw. rügem. ülem 3. 9. 24 a. nr. 443.
- Soola, Eduard Johannese p., sõjaw. wab. tunn. w. a. Läänem. Rahw. ül. 1921 a.
- Iwanow, Aleksander Iwani p., Nanseni pass w. a. Pol. Peaw. 5. 3. 24 a. nr. 4407/6563.
- Newedomski, Georg, laskeriist. kandmise luba w. a. Petseri maak. pol. ülem 17. 12. 23 a. nr. 616.
- Tammann, Karl Toomase p., välispass w. a. Politsei Peaw. 1922. a. nr. 4075. (725)
- Paal, Eduard Jaani p., sõjaw. wab. tunn. w. a. Wõru maak. rahw. ülem 1920. a. (728)
- Hendrikson, Jaan Hansu p., sõjaw. wab. tunn. w. a. 20. 8. 21 a. 5. jalaw. polg. ülem 1921 a. (22021)
- Maiste, Karl Jüri p., sõjaw. reserwi tunn. w. a. Kuperjan. Part. pataljon. ül. 15. 4. 20 a. nr. 352. (23987)
- Wutt, Jaan Maarja p., hobusepass w. a. Pilkuse w. w. 18. 1. 21 a. nr. 190 Hendrik Johani p. Halleri nime peale. (25449)
- Siska, August Jaagu p., sõjaw. wab. tunn. w. a. Rahw. ülem 12. 12. 20 a. nr. 34041. (25450)
- Ester, Tõnis Tõnise p., laskeriist. luba w. a. Lääne maak. Pol. ül. 30. 5. 24 a. nr. 481. (25973)
- Wisnus, Kirill Andrei p., sõjaw. wab. tunn. nr. 31810. (29323)
- Laidoner, Juhan Jaagu p., hobusepass w. a. Wiljandi l. pol. ül. 11. 2. 21 a. nr. 317, Tõnis Saare nimele. (29607)
- Weldmann, Jaan Jakobi p. sõjaw. wab. tunn., w. a. 3. diw. tagaw. pataljon. ül. 29. 4. 20 a. nr. 695. (29611)
- Allmann, Jaan, hobusepass w. a. Paatsalu w.-w. 28. 12. 21 a. nr. 35.
- Andrejew, Feodor, Nanseni pass nr. 4688.
- Tiitum, Jüri Jaani p., reserwi tunn.
- Plistkin, Eduard Aleksandri p., sõjaw. wab. tunnistus. w. a. Wiru maak. rahwawäe ülevalt 1920 a.
- Paas, Karl Joosepi p., hobusepass, w. a. Jõhwi wallawal. 1921 a.
- Karlson, Oskar Mihkli p., sõjaw. wab. tunnistus. w. a. 7. jalaw. rügem. ülevalt nr. 14810.
- Liba, Johannes Johani p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. soomusautode kolonne ülevalt nr. 1684.
- Kohfeld, Max Wilhelmi p., Saksa pass. w. a. Saksa esitaja poolt 6. 4. 23 a. nr. 63.
- Braumann, Johannes Andrei p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. 6. jalawäe rügemendist 1921 a.
- Ruhno, Mihail, sõjaw. wab. tunnistus, w. a. 7. jalawäe rügemendi ülevalt 30. 3. 20 a. nr. 4129.

- Pill, Jüri Jaani p., sõjaw. wab. tunn., w. a. 3. diwiisi staabi ülemalt 1. 4. 23 a. nr. 1459 ja laskeriista luba, w. a. Pärnu maak. pol. ül. 21. 3. 24 a. nr. 569.
- Stepanow, Ignati Karli p., sõiduwoori-mehe luba, w. a. linnawal. (9779)
- Blumberg, Woldemar, sõjaw. wab. tunnistus nr. 3109. (25103)
- Laur, Jaan, hobusepass. w. a. lisaku wallawal. 17. 12. 20 a. nr. 200. (25649)
- Ehrland, Artur Kristjani p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. 10. jalaw. rügemendi ül. 3. 9. 24 a. nr. 4206. (25650)
- Miller, Ernst Jüri p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Lääne maak. rahwawäe ülemalt 27. 10. 20 a. nr. 8693. (25981)
- Mallin, Johannes, sõjaw. wab. tunn. nr. 2036. (27423)
- Kaas, Aleksander Kristjani p., legiti-matsioonikaart, w. a. Orajõe wallawal. 19. 8. 24 a. nr. 457. (28802)
- Suuremõisa wallawalitsuse hobusepassi blankett kaitsenumbriga 009205. (28804)
- Kusznieruk, Nikolai Andrei p., wälis-pass, w. a. Poola saatkonnast. (28823)
- Detlow, August Hansu p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Wiru maak. rahwawäe üle-malt 1919 a. (28826)
- Sunison, Mart Hansu p., kaks hobuse-passi, w. a. Seli wallawal. 17. 1. 21 a. nr. nr. 298 ja 309. (28827)
- Witsut, Fromhold Toomase p., sõjawäe wab. tunn., w. a. 1. jalawäe rügem. ülemalt 21. 1. 21 a. nr. 3278. (28883)
- Essner, Karl Mardi p., sõjaw. wab. tunn., w. a. 1. jalaw. polgust 1921 a. (28850)
- Sommer, Juhan, legitimatsioonikaart, w. a. Orajõe wallawal. 5. 8. 24 a. nr. 731. (28848)
- Uint, Hans Jaagu p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Pärnu maak. rahwawäe ülemalt 17. 1. 21 a. nr. 700. (28845)
- Kiirolt, Johan Jaani p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Pärnu maak. rahwawäe ja kaitseliidu ülemalt 20. 12. 20 a. nr. 1413. (28840)
- Wiil, Juula, hobusepass, w. a. Riisepere wallawal. 14. 1. 21 a. nr. 319. (28901)
- Hinsberg, Johannes Anna p., sõjaw. wab. tunn., w. a. sõjaw. staabi kantse-l. 29. 4. 22 a. (28921)
- Wainomees, August Jaani p., laske-riista luba, w. a. Harju maak. pol. ül. 14. 7. 24 a. nr. 1490 — makswusega kuni 11. 7. 26 a. (29844)

Teadaanne

Pärnu maak. politsei 3. jaoskonna ülem annab teada, et 22. jaanuaril 1925 a. kell 10 hommiku müüakse

Lelle wallas, Eidapere klaasi-wabrikus enampakkumise teel sama wabriku päralt olew waran-dus, mis koosneb hobustest ja põl-lutöö riistadest, hinnatud 90000 marga peale, tööstusmaksu sisse-nõudmiseks.

Müüdawaid asju võib näha oksjoni päewal oksjoni kohal.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Pärnus, 3. jaan. 1925 a.
Nr. 2286²⁴ a.

Jaoskonna ülema k. t.: (allkiri).

HOIATUS!

On juhtumisi kindlaks tehtud, et meie karpides jalanõud on müügile tulnud, mis

mitte meie wabrikus walmistatud,

kuid ostjatele kuritahtlikult meie omadena välja antud.

Palume meie lugupeetud ostjaid tähelepanna, et iga meie saabas kannab talle (jelengil) peal kaitsemärki

Nahatööstuse Aktsiaselts "UNION".